

GORENJEJEC

Politice in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četr leta 1 K. Za druge države stane K 5'60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kmetijska šola na Gorenjskem.

Na občnih zborih c. kr. kmetijske družbe se zbira navadno prav lepo število razumnih kmetovalcev in sploh za kmetijski napredek vnetih mož. Pri tacihih prilikah se čuje marsikatera pametna beseda v izboljšanje našega gospodarstva ter se ponovi ta in ona želja.

Tudi na letošnjem občnem zboru je bilo tako. Med raznimi umestnimi nasveti se je zaslišal tudi klic po ustanovitvi kmetijske šole na Gorenjskem. Ta klic kaže, da se Gorenjci vsak dan bolj zavedajo, kako potrebno je kmetu več strokovnega znanja, če hoče dandanes obstati kot kmet. Kmetijska šola na Gorenjskem je že davno pripoznana potreba in se že več let dela zánjo — besedo. Koliko so v to poklicani moške zánjo storili tudi v dejanju, ne vemo. Čuje se le toliko, da ne morejo dobiti pripravnega posestva v ta namen. Eno je preveč razkosano, drugo premočvirno, tretje nima pripravnih poslopij i. t. d. Kratko rečeno: Gorenjska kmetijska šola je še daleč. — Toda ni samo daleč zaradi težav glede primerne posestva, nego še veliko bolj daleč je zavoljo pomanjkanja pripravnega šolskega materiala. Danes bi šoli še manjkalo pravih učencev, to je takih, ki bi se res iz ljubezni do kmetije hoteli v kmetijskih naukih dobro izučiti ter postati gospodarji na domovih svojih

očetov. In ravno za take je potrebna kmetijska šola. Če jih ni, tedaj tudi šole treba ni. Da bi šola vzgajala vinarje, vrtnarje, sadjarje, gospodarske upravitelje ali pa bi bila celo samo prehodna postaja za take, ki koj v prvih razredih srednjih sol niso mogli izhajati, to ni in ne more biti njen namen. Kolikor moremo presoditi uspeh deželne kmetijske šole na Grmu, tedaj niti polovica njenih učencev ne ostaja doma in torej ne uporabljajo dobljenih naukov za pospeševanje umnega kmetijstva na svojem domu. Večina se poizgubi po raznih službah in nekateri učenci celo po takih, ki s kmetijstvom niso v nobeni zvezi. — Temu so krive razmere, v katerih živimo že stoletja. Boljše otroke tiščimo v šole, slabejše pa držimo doma. To je slabo gospodarstvo «s človeškim blagom». Če bi nasprotno doma obdržali dobre fante, ostale pa odrinili po svetu za kruhom, tedaj bi bilo za naše kmetije danes veliko boljše, nego je. Dobri fantje, ki so odprte glave, bi tudi dobri gospodarji, ki bi se veliko lažje poprijeli umnejšega gospodarstva, nego se ga morejo poprijeti manj nadarjeni. Ko pa pošiljamo najboljše fante v šole, nas veliko stanejo, a so navadni izgubljeni za domačo hišo in dostikrat tudi za domovino. V takih slučajih se hiša obremeni ali celo zadolži, talent pa od sebe potisne. Torej ima dvakrat škodo. Poleg tega pa s takimi svojimi talenti velikokrat podpiramo še druge narode. To je gotovo slabo gospodarstvo. Čuda torej ni, če

ne moremo naprej. Edino prav bi bilo najboljšega fanta pridržati za dom in tudi izučiti za dom. Potlej nam bo mogoče obdržati se na svoji krasni rodni zemlji in tudi primerno napredovati. Toda, ko vse hiti za boljšim (?) kruhom v mesta, tedaj je kmetu že trda za posle. Komaj dobi kakega pol hlapca, pa mu še la nagaja, kakor hitro se pri hiši malo naje in obleče. Zato pa morejo izhajati vsaj za silo take kmetije, kjer delajo samo domači. Kmet torej komaj čaka, da mu otroci dorastejo. Že do 14. leta, torej v šolski dobi, mu morajo pomagati pri gospodarstvu, toliko holj pa še potem, ko so šoli odrastli. 16 letni sin kmetu odvrne več nego vsak tuj hlapec. Zato se pa kmet desetkrat premisli, predno dá tacega sina še v kmetijsko šolo. K vsemu temu pa pride še to, da naš kmet pač čuti, da ne more v današnjih časih nikamor naprej, a razumeti navadno ne more, da nemore naprej, ker mu manjka pouka, ker mu manjka strokovnega znanja. Zato se pa skoro lahko na prstih ene roke seštejejo tisti kmetovalci, ki se vendarle odločijo svoje sinove poslati v kmetijsko šolo. Ti kmetovalci so prave bele vrane, a tudi pravi — junaki. Vendar pa moramo upati, da bo tacihih junakov toliko več, kolikor bolj bo med našim narodom prodrlo spoznanje, da tudi za kmeta dandanes ni več dosti, če zna vezati butare, kidati gnoj, krmiti živino i. t. d., nego da se mora tudi kmet učiti, kako je mogoče pomnožiti svoje dohodke in

PODLISTEK.

Zatrta.

Spisal J. Starogorski. Dalje.

Zopet vse tiho. Jaz sem napenjal svoje možgane in iskal po vseh kotih kaj pametnega, da pridem v razgovor in... do cilja:

In zopet začne Marica:

«Slišala sem, da nas skoraj zapustite?»

«In kaj zato? Počitnice so minule. Treba bo zopet sestih knjigam.»

«Pa mi bo dolgčas po vas!?»

«Ali res?» sem vprašal veselo.

«Imam sicer dovolj dela, da si kratim čas. Vendar, kdo bo potem z menoj govoril o slovstvu in rodoljubju?»

«Marica, ali bi vam ne bilo prav, če bi vam jaz vedno v vašem življenju govoril o tem?»

«O to bi se naglo naveličali!» odvrne zardivša in sklone glavo k šivanju. Ven-

dar, gospod Ivo, povejte mi, ali bo res vojsa?»

Tako blizu cilja sem bil že, pa se mi izgubi, kakor oaza v puščavi. Pomisljal sem, kako bi zajel ta begajoči moj cilj.

«Kdaj bo vojska?» me vpraša zopet.

«Vojska?!» Sedaj šele se vzdramim. Za tem mora nekaj tlati. Kaj pa, če že koga ljubi?... «Mislim, da ne bo nič hudega... Kaj vas pa vznemirja tako? Ali je kdo tak v suknji cesarja, da vam je njegovo življenje drago? Seveda

ko padel bi on,
kako bi na sveti
sirota potem,
še mogla živeti,»

sem pripomnil in jo pogledal.

Lahna rdečica ji je oblila lica in rekla je očitajoč:

«Kako čudno govorite danes, gospod Ivo. Seveda imam nekoga tam, namreč brata Toneta. Siromak, kako se mu neki godi?

Slišala sem, da vojake radi mučijo višji gošpodje, posebno pa Slovence.»

«Žalibog, da je tako! Vendar pomoči ni od nikoder, dokler bodo zapovedovali slovenskim vojakom nemško-nacionalni častniki, ki jim je vse drugo deveta briga, le zmerjanje Slovencev, oziroma Slovanstva jim teče brez napade. Potem pa se tisti strogi paragrafi, ki navadno ščitijo častnika, moštvo pa tlačijo. Res škandalozno, žalibog! Pa kaj hočemo?!...»

«Ali res ni pomoči?»

«O seveda, ko bi se kdo žrtvoval za vse. A tega vključ pravilni tožbi zapro, ker se je drznil vzdigniti nad svoje višje.»

«To je hudol!»

«Zelo hudol, Marica, a se prestopi, če ravno težko. Mnogokrat vre in razsaja v notranjosti vojaka, ko je po nedolžnem ozmerjan z raznimi neolikanimi priimki. Na zunanje pa se mora kazati tako mil, kakor da mu je kdo storil največjo uslugo.»

kako si je treba gospodarstvo urediti, da lažje prenaša slučajne nezgode.

Šola dá človeku orodje, s katerim si lahko kuje srečo. Seveda, kdor ne zna tega tega orodja — večnost — rabiti si tudi, ne bo mogel kovati sreče. A kdor pa sploh nima orodja, ta si je tudi ne bo mogel, če je tudi odprte glave. S pestjo ne more nihče zabijati žebeljev v steno, z orodjem — s kladivom — pa vsak otrok. — Naloga prijatelj našega kmeta je toraj prepričati ga, da le z umnim kmetovanjem, ki ve vse v pravem času in na pravem kraju porabiti ter si tako povečati dohodke, more priti do lepše in jasnejše bodočnosti. Primerno izobražen kmet, ki dobro izhaja na svojem domu, tak je mož, tak je res prava podlaga človeški družbi. Da bi jih le dosti imeli! —

Za to delo — za prebujenje našega kmeta — sta pa brez ugovora najprvo poklicana tista stanova, ki živita z njim v neposredni dotiki. Ta sta duhovski in učiteljski stan. Duhovnik in učitelj deluje lahko z besedo in izgledom za napredek kmetijstva in s tem za lepšo bodočnost našega naroda. Seveda se morata ta stanova tudi resnično zavedati te svoje vzvišene naloge ter morata drug drug zvega v koristnem delu podpirati, ne pa zavirati. Delokrog si razdelita po dejanskem stanju in potrebi in vsak izkuša v svojem bitju biti popoln. To bi bilo plemenito tekmovanje brez nizkotne zavisti. To bi bil pravi blagoslov za narod in domovino!

Konec prih.

K volitvi častnih občanov v Trziču.

Dopis iz Trziča.

II.

Tovarnar Goeken je v svojem nastopu precej podoben ježu v bajki: jež in lisica. Dokler je namreč potreboval pomoči od domačinov, je hodil lep in prijazen okoli njih, a zdaj, ko si je nabral toliko denarja, da si hoče kupiti vilo, pa misli, da je že čas udariti po njih iz same hvaležnosti. S tem se je pokazal v jako čudni luči.

Zelo se moramo čuditi dr. Jagodizu, da drži kot akademično izobražen mož, po kojem se vrhutega pretaka menda šc «plava» kri, tako malo nūse, da glasuje za tako zahrbtno

Marica je vzdihnila in zopet sva molčala. Izprevidel sem, da po ovinkih ne gre dobiti trdnjave. Treba jo zgrabiti naravnost. Danes se mora odločiti.

«Marica, oprostite, da sem vam privabil žalne spomine.»

«Kake žalne mislite?» me vpraša ljubezljivo.

«Da sem vas spomnil na brata.»

«Na brata?! Njega se tako pogostokrat spominjam.»

«To je lepo! Ali se bode te tudi mene tako spominjali, ko odidem?»

«Vas? Zakaj ne! Saj sva prijatelja in ostaneva; kajne?!»

Zopet molk.

«Marica ste li že kedaj ljubili?» Izgovoril sem te besede naglo, boječ se, da ne obtičim. Dekle je živo zardelo. «Ljubila? Seveda in to še sedaj.»

«Koga pa, če dovolite?»

in zvijačno pripravljene predloge. Čast, komur čast!

O tistem patronu iz predilnice, ki je tudi glasoval, ki je prišel s trebuhom za kruhom v Trzič in je odvisen od milosti svojega kruhodajalca, sploh nečemo govoriti.

Tudi Slosarjev Cena je smatral glasovanje za svojo dolžnost, ker ga rede samo Nemci v Trziču. — Takih misli je tudi lekarnar Eggenberger, da mu da samo ta peščica germančkov ves zaslužek.

Jako radovedni smo, kaj je zmotilo poštnega uradnika Zelenka, ki se vedno šteje nevtralnimi. Menda vendar ne hvaležnost do Gassnerja za vožnjo z njegovim vozom. Ta s prav kakšnega kloštrskega gvardijana vrednim telesom obdajeni mož tudi ne vidi množice trziškega prebivalstva, da bi zanjo naročil dvojezični poštni pečat. Zadnji čas je že zanj!

Seveda je tudi hotelir Lončar čutil potrebo udariti po svojih rojakih istotako kakor šomošter Miklič, ki še vedno upa na vodstvo trziške sole. Da bi bil mogel glasovati župan Mally, ki je pristnih slovenskih starišev sin in še danes ne zna pravilne nemščine, bi bil seveda z največjim veseljem udaril kot Trzičan po svojih domačinih. Postal je prava poturica, izdajalec svoje rodne zemlje tujcu. Ali se res nič tega ne sramuje?! Naj še tem častnim članom priredi kak «tofel», v povrnitev stroškov pa lahko odtrga revnim čevjarjem «an seksar» od ducata.

Tudi hotelir Globočnik je s svojim neglasovanjem pripomogel do sklepčnosti. Ako bi bil on odšel od seje, ne bi bili namreč odborniki vsled nezadostnega števila sklepčni. To je storil gotovo iz same hvaležnosti do teh tujcev, ki so ga že sodno preganjali radi njegovega nekdanjega županovanja.

Ta občinska seja jasno osvetljuje značaj naših germanskih občanov. Ako je Gassner mislil poštno, zakaj ni dal volitve častnih občanov na dnevni red, da bi se vsaj lahko pretresavale zasluge teh mož? Ako bi imeli res zasluge za Trzič, bi se jih tudi domačini ne bili branili. Gassner je nekaj govoril o zaslugah bivšega inženjerja Riegerja za železnico Kranj-Trzič. Kje pa je železnica? Dosedaj še samo na papirju. Vsaj bi bilo še dovolj časa, ga za to voliti častnim občanom, kadar bi bila železnica že gotova. Ta pa seveda ne bo pred občinsko volitvijo in zato je

«Stariše in brata!»

«Jaz mislim drugače. Tako nekoga, ki bi bil po vašem srcu, vaš ideal, vaš izvoljeni.» Globoko sem se oddahnil. Taki manevri niso šala.

«Moj ideal, moj izvoljeni. Ne poznam ga, tega ideala in si ga ne želim.» To je izgovorila mirno, nekako trdo.

«Res ne? Sem se začudil, pa ne vem zakaj. Ali bi toraj ne ljubili tistega, o katerim bi bili prepričani, da vas resnično ljubi?»

«Če bi ga tudi jaz ljubila in če bi bila mogoča zveza, ker svet je goljufiv in moški posebno!»

«Jaz pa poznam nekoga, ki vas resnično ljubi in zelo ljubi. Samo ne vem ali ga boste marali?!»

«Vi, da bi vedeli?» vzklikne Marica ter obledi in zardi obenem.

«Marica, sem rekel, kolikor mogoče nežno in jo prijel za roko. «Ta, ki vas ljubi

treba volilcev za prvi razred; odtod ta zviščen predlog Gassnerjev.

Neki dopisnik «Grazer Tagblatta» hvali Riegerjeve zasluge s pripombo, da mu jih še celo sami Slovenci pripoznajo. Radi bi poznali tiste Slovence, ki njegovo kvarno delovanje za Trzič in posebno še za Slovence odobravajo. Z imeni na dan! Taka domisljija se more roditi le v skisanih možganih germančkov. S tem svojim predlogom si Gassner gotovo ne bode povečal svoje popularnosti, ker smo sedaj spoznali njegov, le germančkov vreden značaj. Saj popularnost mu že tako vedno holjinbolj gineva. On nam je s tem vsejal novo sovraštvo do teh nenasitnih nemških pijavk, ki izkoriščajo nas in naš narod. Kdo vas je neki prosil priti v naš Trzič?! Niste nam prinesli s seboj družega kot draginjo in pomanjkanje poslov in delavcev, ki vam sedaj s svojimi žulji polnijo nikdar polne bisage.

Sokolska slavnost na Jensenicah.

Konec.

Za tem povzame besedo brat dr. Murnik, načelnik ljubljanskega Sokola. Njegov govor se glasi približno tako-le:

Presrčne besede, velecenjeni gospod župan, s katerimi ste nas pozdravili, navdušen sprejem, ki so ga nam priredile Jensenice, je prepričal nas Sokole, kako gorko ljubezen uživa slovenski Sokol na tem ozemlju. Dokaz nam je to, da se na važnih teh tleh pojmi, kako veliko ceno ima Sokolstvo za slovenski narod.

V resnici važen, nad vse pomemben je namen sokolskih društev. Slovanska pesem pripoveduje o dveh junakih, ki sta v mladosti hodila v lesovje in tam z mečem in mlatom in sulico vadila svoje roke. In ko so jima dorastle roke, tu sta udarila na sovraga, in bila je, prvi pesem, njih srditost kakor vihar na nebu: v dedno jima deželo pa se je vrnila prejšnja blaginja. No, dandanes ne odločuje surova sila o blaginji naroda, pred vsem pa se je nam Slovincem braniti le z uma svetlim mečem. A kljub temu imajo telesne vaje še dandanes veliko važnost. Kdor vadi svoje roke, kdor krepi in zdravo ohranja svoje telo, ta žnjim krepi tudi svojega duha, mu stvarja čvrst

tako goreče, da mu ni živeti brez vas, sem jaz.» Glas mi je drhtel, ko sem govoril te besede prvega pogajanja s poveljnikom trdnjave. Bo li mi odprla vrata in se podala, ali me pa krvavo odbije.

«Gospod Ivo!» vzklikne vzneseno. Sedaj bi jo morali vi videti. Odtegnila mi je roko in vstala. Bila je pred menoj kakor boginja. Jaz pa sem bil kakor grešnik pred sodnikom.

«Slutila sem, da pride od tega, ne, vedela sem. Bala sem se tega trenutka, ker bi se lahko zgodilo, da bi bili nesrečni.»

«Marica, vendar mi lahko pomagate, da ne bom nesrečen. Ljubite me, kakor ljubim jaz vas in ko končam svoje študije, bodite moja.»

«Ne morem,» izvilo se je dekletu iz prs in lice ji je obledelo. Meni pa je bilo, kakor bi mi kdo zasadil handžar v srce.

Konec prih.

in zdrav temelj, dobro podlago za orožarno uma ostrega orožja. S telesnimi vajami pa hoče Sokolstvo narodu ojačiti tudi voljo, z njimi pa tudi vzmožiti in izpopolniti mu delavno moč — saj zdravo in krepko telo je zmožno večjega vztrajnejšega in boljšega dela, dobro in izdatno telo pa je vir blaginji, dobremu gmotnemu položaju. In tako je uspeh, h kateremu hoče pripomoči Sokolstvo, podoben onemu, ki sta ga dosegla slovanska junaka v slovanski pesmi: blaginja namreč in sreča naroda na rodni, na dednih mu tleh.

Delo, to je naše geslo! Ne sulica, ne meč, tudi ne kakšno popolnejše orožje je naša obramba. Delo posameznika in skupno delo, organizirano in disciplinirano delo vseh bodi naša zaščita proti sovražnikom, ki bi, da zopet govorim po slovanski pesmi, „prišli v našo dedino in s tujimi besedami nam hoteli ukazovati, klanjati se njih bogovom!“

Slovanske barve nosijo naši prapori! Slovani smo, Slovenci smo in svojo domovino ljubimo iz vsega svojega srca, njej je posvečeno naše delo, njej velja naše življenje. Nad slovanskimi bojami, glejte, pa se blesti sokol — ali veste, kaj pomeni ta naš simbol? Naj ga razložim z besedami enega izmed ustanovnikov slovanskega sokolstva, dr. Edvarda Grégra: Kakor Sokol ljubi solnčno svetlobo, ker je ptica jasnega dneva in ne temne noči, tako se tudi mi odvrčamo od teme, od črne noči nevednosti in blodenj in potapljamo svojega duha edino v jasnih valovih prosvete in resnice.

Prišli smo, da skupaj z mladim Vašim Sokolom pokažemo svoje delo, iz katerega črpamo svoje moči, da pokažemo krepko in trdo delo sokolsko. Sprejeli ste nas presrčno, sprejeli ste nas navdušeno. Bodi Vam, velespoštovani gospod župan, in vam, vrli Jeseničani, izrečena najtoplejša zahvala. Sprejmite tudi od nas najiskrenejši pozdrav! Iz dna duše vam kličemo krepki naš pozdrav sokolski: „Na zdar!“

Vsemu govoru je sledilo viharno odobravanje in navdušenja kar ni hotelo biti konec z nazdar in živio-klici. Bojazen, na kateri skupen prostor spraviti vse goste zaradi slabega vremena, je kmalu pošla in med vsemi zbranimi je zavladalo neizrečeno veselje, ko so se megle oblakov začele razpodevati in je pozneje sijalo še ljubo solnce, kakor bi se tudi nebo hotelo veseliti z nami. Napovedana javna telovadba in narodna veselica se je torej mogla vršiti v Milanovem logu.

Vrli sokolski telovadci — bilo jih je nad 100 — so vsi izvajali težke vaje na orodju z neko spretnostjo, kar se doseže le z lastno energijo in trdno disciplino. Tudi proste vaje so se krasno izvajale. Na stotine navzočega občinstva je glasno odobravalo lepo izvajane, dovršene vaje in spremljalo posamezne vaje z burnim ploskanjem.

Treba pa je bilo sedaj tudi telesnega okrepčila, zato je bilo postavljenih več paviljonov, kjer si dobil dobrih pijač, bodisi piva, kakor tudi raznih vrst rujnega vinca; če si hotel tudi kaj prigrizniti, dobil si mrzlih jedil, pa tudi posladkal si se lahko z raznovrstnimi slaščicami. Godba je ves čas neumorno svirala lepe slovanske komade. Med odmori pa so se čule krasne slovenske pesmi, ki jih je pelo slovensko

trgovsko pevsko društvo „Merkur“ pod spretnim vodstvom g. Al. Sachsa. Prodajali so se tudi dobitki za srečolov. Mladi ljudje pa so veselo rajali kakor bi hoteli med seboj tekmovali. Ob polosmih zvečer so nastopili vsi Sokoli in z vihrajočimi zastavami so odkorakali ob prisrčnih pozdravih navdušenih Sokolic in ostalega občinstva z Jesenic skozi Savo na Javornik. Na vsem potuje ljudstvo z veliko navdušenostjo pozdravljalo veličasten izprevod odhajajočih Sokolov. Posebno prisrčno je bilo pozdravljanje na Savi, kjer je delavstvo pred hišami klicalo mogočnemu sokolskemu izprevodu nazdar-klice in veselo mahalo z robci za njimi. Mimo hiš industrijskega podjetja pa se je zgodilo nekaj nečuvnega. Ko je odšla sokolska vrsta mimo vrta, kjer se je menda skrival Pongratz, je ta skočil čez ograjo in klical žandarmerijo, češ, da je padalo kamenje. In čudno, žandarmerija je bila skoro v trenutku na mestu, tako, da je očividec dobil utis, kakor bi bilo vse že dogovorjeno. Orožnika sta hitela za izprevidom in ustavila dva mladeniča, ki sta šla za Sokoli, češ, da sta onadva metala kamenje. Ker se jima ni moglo dokazati — saj je bilo vse to izmišljeno od Pongratza — sta ju orožnika izpustila. — Na kolodvoru na Javorniku je zapel „Jeseniški Sokol“ pred odhodom v slovo še nekaj pesmic. Nad vse prisrčno je bilo slovo: Navdušeni nazdar-in živo-klici so se še slišali, ko je vlak že zdavnaj odpeljal Sokole in prijatelje Sokolstva.

Tako se je torej završila slavnost na Jesenicah. „Jeseniški Sokol“ sme biti ponosen na njo in zato ga znova bodrimo k nadaljnjemu, neustrašenemu boju proti vsem sovragom. K sklepu mu kličemo: „Živi, rasti in procvitaj!“

Kako se ravna s kmetom?

Piše Franc Meglič.

Brod pri Novem mestu, 9. avg.

(Dalje.)

Kdo pa je v takem slučaju, kakor ravno lansko leto, podpore res najbolj potreben? To vprašanje staviti je lažje, nego odgovoriti. Pa pomagajmo si morda z navadnim primerom; poizkusimo razvozlati ta zamotani voz, bo morda vendarle slo. Premežnih posestnikov in pravem pomenu besede pri nas nimamo. Računajmo torej le 1.) z nezadolženimi, torej dobro stoječimi posestniki (t.h. je preklicano malo), 2.) s posestniki, ki so sicer zadolženi, pa imajo vendar še več posestva, kakor dolga, 3.) s posestniki, ki imajo približno toliko posestva, kolikor dolga (taci je veliko), 4.) s kajzarji, ki imajo poleg hišice kakšno njivico in slednjic 5.) z dninarji, ali kako pravimo po domače s »taberharji«. Torej med temi petimi nam je treba iskati resitey naše uganke. Kdo izmed teh je najbolj potreben podpore v splošnem pomenu besede? Gotovo, kajne, tovariši, to mi bodele priznali vsi, najmanj izmed vseh pet to so: dninarji in kajzarji. Človek mora poznati naše razmere in še posebno žalostno stanje teh vrste ljudi, iz katerih obstoji žalibog dandanes največ naših vesi. In kdor jih pozna, ta mi bo tudi pritrnil, da govorim resnico. Toda, tovariši, ali se gre v našem slučaju le za to, kdo je podpore najbolj potreben že bil pred točo, torej že vled

navadno obstoječih neugodnih razmer; ali se gre samo zato, kdo je podpore najbolj potreben sele postal po toči ali vsled toče?

Gotovo, kajne, tovariši, imamo tu opraviti v prvi vrsti samo z drugim vprašanjem. «Kdo je podpore najbolj potreben, sele postal po toči?» Kajti revežev, ki so potrebe najbolj potrebni, imamo pri nas od leta do leta vedno več, če je toča, ali če je ni. In za te moramo potom občinske doklade že tako in tako skrbeti. Nasprotno pa, hvala bogu, toča ne pobije vsako leto in le kadar nas obišče ta siba božja, takrat napravi poleg vsakdanjih, tudi novih revežev. In vidite, taci novih revežev nam je prinesla lanska toča žalibog le premnogo. Kolikor več je imel kdo posestva, kolikor lepše je kazalo polje, tem večja, tem občutnejša je bila tudi škoda. Pa da pojasnim to v že prej objavljenem primeru. 1.) Sosed Jurij n. pr. je dobro stoječ kmet, nezadolžen in ima še nekaj prihranjenega v hranilnici. Pa pride huda ura in vzame mu vse, kar je pridelal s težkim trudom. In težko pa prideluje in obdeluje svojo posestvo dandanes, ko stanjo delavske moči nad 60%, več, kakor pred 10. leti, vsak naj bo sicer še tako dobro stoječ kmet. Sosed Jurij ima, kamor se ozre, le prazen, uničen sad svojih žuljev, a treba je vendar le preživeti sebe in svojo družino. Toda s čim? Ker nima doma, česar potrebuje, treba mu je nakupiti tuje izvozne pridelke. Zato pa treba denarja. Dobro! Jurij kakor smo rekli, ga ima in hajdi ponj v hranilnico. Tam se hrani tisti njegov denar, ki je nekatere gospode, ki so imeli pri razdelitvi podpore prvo besedo, tako prekleto pekel v oči, da so izdali celo ukaz, da se gospodarjev, kateri so sicer dobro stoječi, niti ne sme vpisati v zapisnik prosilcev za podporo. Ali, gospoda moja, dovolite mi še eno vprašanje!

Poznate morda vi ta denar? Veste morda, koliko krvavih, trdih žuljev, koliko potnih kapljic, koliko zatajevanja, koliko pritrganja grizljejev izpred ust vsaj bi tiči na tem denarju? Veste morda, kolikokrat je bilo treba zanje rano vstati iz jedga ležišča, dočim ste se vi še zibali po mehkih pernatih in zidanih blazinicah? Veste morda, kolikokrat je treba bilo zanje težko dvigniti, nositi in po solnčni vročini in po zimskem mrazu hoditi, dočim ste vi . . . pa kaj bi vam to pravil. Kako neprijetno je, do poznega večera v polu svojega obraza delati na polju, tega ne razumete. Tega tudi ne zahtevam od vas. Vsak po svbjem stanu, vsak zase, Bog pa za vse, to je moje trdno načelo, Vsak zase. Ali se je kdo nas kmetov brigal za to, če je dobil ekselencenca baron Hein ob času potresa res kako izdatno potresno podporo? Ne! jaz zase vem, da ne. Če jo je dobil, jaz mu je privoščim in ne vem, čemu bi mu je bil nevoščljiv. Vsak zase! Čez devet let se je siba obrnila od gospode v Ljubljani na kmeta na Dolenjskem. Dvojna mera! Takrat v Ljubljani se ni delalo razlike v razdelitvi podpore; velik gospod je dobil veliko, majhen pa bolj majhno podporo. Vsakemu svoje! Ko pa je pri nas siba božja udarila z vso silo le po plečih ubogega kmeta, takrat so pa precej rekli: stoj, kmetu nič. Naj bo vesel, da mu je toča pobila, zdaj gre lahko svoje denarje «luftat v šparkaso». Dobra je ta! Bo pač «luftat» denarja, kdor ga ima, kdor pa ne, se bo že skrbelo, da ga «zluftajo» drugi.

Dalje prih.

Spored

slavnostnih prireditev povodom odkritja
Prešernovega spomenika
dne 10. sept. 1905 v Ljubljani.

Ob 10. uri dopoldne se zbero društva in odposlanstva pred „Narodnim domom“.

Ob polu 11. uri dopoldne odkorakajo društva in odposlanstva v določenem redu po Franc Jožefovi cesti in Prešernovih ulicah na slavnostni prostor, kjer

ob 11. uri dopoldne zapoje ljubljanska pevska društva pod vodstvom koncertnega vodje profesorja Mateja Hubada Ant. Nedvedovo kantato „Slava Prešernu“.

Po kantati govori član odbora dr. Ivan Tavcar slavnostni govor, nakar se odkrije spomenik.

Nato se vrste govori slovanskih odposlancev.

Končno prevzame po odboru pozvan, župan Ivan Hribar spomenik v last in varstvo mestne občine ljubljanske in pevska društva zapoje po Kamilu Mašku uglasbeno Prešernovo pesem „Strunam“.

Društva in korporacije odkorakajo potem v poklonstvenem pohodu mimo spomenika po Sv. Petra cesti, čez jubilejski most, po Kopitarjevih ulicah, Vodnikovem trgu mimo Vodnikovega spomenika, čez Mestni, Stari trg in Sv. Jakoba trg, po Trubarjevih ulicah, po Bregu čez Turjaški trg, po Gosposkih ulicah, po iztočni in severni strani Kongresnega trga, po Šelenburgovih ulicah, po Knaflovih ulicah mimo Valvazorjevega spomenika in po Bleiweissovi cesti pred „Narodni dom“.

Ob 7. uri zvečer: komersi v „Narodnem domu“, hotelu „Ilirija“, hotelu „Lloyd“ in v gostilnici „pri Novem svetu“.

V Ljubljani, meseca avgusta 1905.

Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor bo sklican menda začetkom septembra. Pozneje se skličejo deželni zbori.

V Išklu sta se šla te dni angleški kralj in naš cesar.

Srbako ministristvo Stojanović je potem, ko je izvršilo svojo nalogo z novimi volitvami, odstopilo. Sedaj se je zopet sestavilo novo ministristvo, v kateremu je zopet predsednik Stojanović.

Rusko. Ljudsko zastopstvo, katero dobi Rusija s carjevim manifestom, bo imelo pravico baviti se z reformami državnega sistema, sprejemati nove in izpreminjati stare postave, kontrolirati postopanje vlade. Osebe, ki imajo državne službe, ne smejo biti voljene. Zastopnikov bo 520, kmetje bodo imeli 20 zastopnikov.

Atentati so zopet na dnevnem redu. V Tientsinu je neki v vojaka preoblečen mož napadel kitajsko cesarico med potjo v poletno palačo. Preden pa je mogel izvršiti atentat, ga je prebodel vojak iz cesaričnega spremstva z bajonetom.

Rusko-japonska vojna.

Z mandžurskega bojišča poročajo angleški viri, da ima maršal Ojama izdelane operacijske načrte ter čaka le na znamenje, da so mirovna pogajanja prekinjena, na kar začne takoj z napadom. — Iz Tokija se poroča, da se Rusi umikajo nazaj preko reke

Tumen, ker se hočejo izogniti bitki v severni Koreji.

Dosedanji uspehi mirovnih pogajanj. Vsebina dosedaj sprejetih točk mirovnih pogojev je sledeča: Rusija prizna Japonski prevladujoči vpliv in posebno stališče glede Koreje. Japonska se zaveže, da priznava v Koreji suvereniteto vladajoče dinastije, a ima pravico, da pri civilni upravi svetuje, podpira in izpolnjuje. Rusija in Japonska priznata medsebojno obveznost, Mandžurijo izprazniti, spoštovati teritorialno nedotakljivost Kitajske ter varovati v tej pokrajini enako pravico glede trgovine in industrije vsem narodom. Nadalje se Ruska in Japonska zavežeta, odstopiti kitajski vzhodno železnico južno od Harbina Kitajski. Stroške za mostove in poprave povrne Kitajska Japonski.

Novičar.

Osebnosti. Sodni pristav g. Alojzij Žebre v Radovljici je imenovan sodnim tajnikom v Ljubljani. Sodni pristav g. Franc Regally v Kamniku je postal sodnik v Metliki. C. kr. finančne straže nadpreglednik g. Lovro Poljanc iz Kranja je premeščen v Ljubljano, na njegovo mesto pa pride g. Henrik Keltner iz Cerknice. C. kr. fin. nadpaznik g. Ivan Florjančič v Kranju je imenovan odelkovodjem v Cerknici. G. Mirko Jesih, c. kr. fin. straže paznik, je prestavljen iz Ljubljane v Kranj.

75 letnica cesarjevega rojstnega dne se je praznovala 18. t. m. tudi v Kranju na prav slovesen način. Dne 17., na predvečer, je bila serenada in bakljada, katero je napravila tukajšnja meščanska godba z gasilnim in veteranskim društvom. Nato je bil slavnostni koncert na občinstva natlačeno polnem vrtu g. Petra Mayerja. Včeraj zjutraj se je služila slovesna maša.

Ljudstvo odpovedalo pokorščino svojemu župniku. V Št. Vidu pri Brdu je umrl beneficijal. Tam je stara navada kakor tudi v drugih krajih, da hodijo ljudje opravljat svoje krščanske dolžnosti v domačo cerkev. Po beneficijatovi smrti je hodil opravljat službo božjo nek pater iz Kamnika — seveda proti dobremu plačilu. To pa ni bilo všeč domačemu župniku na Brdu. Ko je imel cerkveno opravilo, je cznanil Št. Vidčanom, da ne bodo imeli — razun enkrat še, takrat bo tudi cerkveno darovanje — več službe božje v Št. Vidu, temveč bodo morali hoditi k isti v cerkev na Brdo. Ljudstvo je glasno mrmljalo in po končanem opravilu z ogorčenjem se temu protivilo. Po resnem preudarku so sklenili Št. Vidčani, da se svojemu župniku ne udajo, da hočejo i še nadalje — kakor doslej od pamtiveka, — moliti Boga, doma, v domači cerkvi. Napovedano nedeljo je bila v Št. Vidu služba božja z običajnim darovanjem. Razun nekaj otrok pred oltarjem in par starih žensk po klopih je župnik zastojen se oziral po ljudeh, ki so take gospodove dneve polnili božji hram. In prišla je druga nedelja. Ubrano so vabili zvonovi kakor navadno k službi božji. In ljudje so hiteli v cerkev kar trumoma, da je bila naenkrat polna cerkvice. Vse je utihnilo. Pred altar stopi — ne župnik, ne pater ali kak drug duhovnik — temveč domači župan in opravi po svoje božjo službo. Petje se je razlegalo po cerkvi in verniki so goreče in zbrano pošiljali svoje molitve pred prestol

Vsemogočnega. Po končani pobožnosti je župan oznanil, da ostanejo Šentvidčani v domači cerkvi, da bodo odslej sami opravljali božjo službo po svoje, da ne gredo na noben način na Brdo in se ne pokore župnikovi odredbi. Ti izjavi se je enodušno pridružila vsa občina in začelo se je celo razmotrivati vprašanje, ne bi li kazalo urediti cerkvene razmere popolnoma po ricmanjskem vzoru. Kakor čujemo, ostale so razmere do danes še take kot so bile. Celu ženske se nočejo udati pritisku. Župnik hoče svoje «izgubljene ovčice» pripraviti do ubogljivosti s surovostjo, z zmerjanjem i. t. d. A zapomni naj si, da se zlepa več opravi kot zgrda.

Vsak pometaj pred svojim pragom! Ko je Koblar prišel iz prisilne delavnice v Kranj, je takoj pokazal, da je le bolj vajen gibati se v družbi, katere se dostojni ljudje navadno izogibljejo. Dobri so mu bili različni capini, ki so se že opetovano na neprostovoljen način seznanili s kazenskim sodnikom, in prav nič ga ni ženiralo občeovati s človekom, ki je skoro deset let predsedel pod ključem radi hudodelstev izneverjenja in tatvine. Bog ne daj, da bi zato Koblarju kaj očitali; vsak si izbere družbo, kakršna mu najbolj prija. Grdo se nam pa zdi, da je maloštevilna klika, ki obstoja iz zadnjih ostankov Koblarjevih podrepnikov in ki pod Koblarjevim vodstvom živi še prav jetično življenje kot «katoliskonapredna» stranka v Kranju, hotela že dvakrat v «Slovincu» izigrati pobegelega Eržena zoper kranjske liberalce vobče, posebej pa še zoper Cirila Pirca. Naj je že spisal ti notici Koblar ali kdo izmed njegovih hlapcev, mi le konstatiramo, da si drznejo sedaj ljudje, katerim je že prišel prav vsak izvzrek, črniti liberalno stranko, ker je bil Eržen izvoljen v odbore nekaterih narodnih društev in ker so posamezniki znjim občevali, ko se Erženu ni moglo še ničesar očitati! Falot, ki je zvaril za «Slovenca» drugo notico, si je celo osmelil trditi, da je Pirc še držal Eržena do zadnjega, ko so ga drugi že zdavnaj spoznali. Prav nič bi se ne čudili, ako bi prihodnjič enkrat brali v pobožnem «Slovincu», da je Pirc z defraudantom Erženom delil bogati plen! Izzvani po nesramnih «Slovenčevih» lažeh, naj resnici na ljubo povemo, da je ravno Pirc s še nekim drugim upravnikom «Kreditnega društva» že pred dobrimi tremi meseci svaril notarja Slambergerja pred Erženom in da ga je prav zadnje dni pred begom še enkrat opozoril, da naj kaj ukrene zoper svojega solicatorja. Pirc sploh že več kakor leto dni ni prišel v dotiko z Erženom razun pri neki seji okrajne bolniške blagajne, v kateri ga je prijel radi neke, po Erženu provzročene lažnive notice o blagajni v «Slovincu». Eržen se je takrat potuhnil, «Slovenec» je pa lagal naprej. Odkar ni bil Eržen več odgovorni urednik «Gorenjca», je sploh igral prav čudno vlogo. Hvalil se je, da sedaj z «gospodi» zopet prav dobro izhaja. S kapelanom Hybásekom sta pri časi rujnega vinca sklenila prav debelo prijateljstvo in zapečatila isto z vročim poljubom. Bržčas mu je to prijateljstvo dalo pogum, da je prav v zadnjem času hotel osnovati v Kranju — novo stranko! Pri tem je baje tudi računal na Koblarjevo pomoč in prav nič se ne čudimo, ako ga je vlekle h kranjskemu tehantu, ki uradno potrjuje neresnice in ki tako dobro zna manipulirati s tisočaki,

kakor je pokazala znana aféra «med živimi» in še bolj manj znana zapuščinska zadeva pokojne Marjete Vidmarjeve. Vse kaže, da prej ne bo miru, dokler se zadnje imenovana aféra ne bo nekoliko bolje pojasnila.

Iz Srednje vasi v Bohinju se nam poroča, da je bil ondi v noči od 11. na 12. t. m. velik vihar, 12. avgusta cel dan grozovita burja s snegom, mraza 2-5 pod ničlo, 13. t. m. pa je bil zopet krasen dan.

Jutri, dne 20. avgusta vsi v Strahčoo dolino, kjer se vrši velika gozdna veselica slovenskega bralnega društva in meščanske godbe v Kranju. — Sodeluje slav. pevski zbor «Narodne Čitalnice». Spored je jako obsiren in lep: Godba, petje, ples, šaljiva pošta, šaljiva loterija z zelo lepimi in dragocenimi dobitki, koriandoli, konfeti, razne otroške igre i. t. d. Točno ob petih popoldne: «Ponesrečena glavna izkušnja», burka v enem dejanju. Ta dan izide tudi šaljivi list «Kranjska «gofla», list žalostno-resnične vsebine. — Začetek veselice ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta. Zvečer se prižge umetalni ogenj, vsa dolina pa bode čarobno razsvetljena.

Veselični odsek.

Gg. učiteljem. Po izjavi člana vodstva «Zaveze učiteljskih društev, se je izrazil njen predsednik Luka Jelenc, da je tiskar Hribar v Ljubljani na lastno pest izdal okrožnice na šolska vodstva glede šolskih tiskovnic s podpisom dveh članov vodstva «Zaveze». Taiste okrožnice so prejela šolska vodstva dne 23. julija t. l.

Izlet «Gorenjskega Sokola» v Škofjo Loko se je izvršil na praznik ob najlepšem vremenu in številni udeležbi. Radi pomanjkanja prostora objavimo obsirneje poročilo prihodnjč.

Slovensko planinsko društvo je priredilo v nedeljo, ponedeljek in torek svoj letošnji zadnji izlet, ki je bil eden najtežjih, zato so se ga pa udeležili sami najboljši turisti, ki jih je bilo nekaj nad dvanajst. V nedeljo so se zbrali turisti v Vratih, v ponedeljek so odšli na Razor, na katerega so dospeli v šestih urah. Z Razorja so šli proti zahodu skozi Mlinarico v Trento. Prenočili so v Logu, na kar so v torek zjutraj na vse zgodaj plezali na Triglav od goriske strani. S Triglava je šla pot na Kredarico in od tod v Mojstrano. Izlet je vodil odvetnik g. dr. Fran Tomišek. Na celi poti se ni prigodila niti najmanjša nesreča.

Gasilno društvo v Ljubnem priredi dne 27. avgusta 1905 veselico s srečkanjem in enodejansko burko «Nemški ne znajo». Veselica se vrši v gostilniških prostorih g. Ambroziča. Svira sl. radovljiška godba na pihala. Vstopnina: Sedeži 30 kr., stojišča 15 kr. Začetek ob 3. uri popoldne. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica v nedeljo, dne 3. septembra. Ker je čisti dohodek namenjen pokritju društvenega dolga, vabi k obilni udeležbi najljubše ljubensko gasilno društvo.

Promenadni koncert meščanske godbe, kateri bi se imel vršiti danes, je preložen na prihodnjo soboto dne 26. avgusta t. l.

Za telovadnico tržiškega «Sokola» so darovali: «Glasbena Matica» ob priliki izleta v Begunjah 41 K, dalje gg.: Matija Hladnik 10 K, odvetnik dr. Jos. Furlan 5 K, Fr. & Jos. Kalmus 10 K, Fr. Ks. Souvan 2 K, primarij dr. Edo Šlajmer 10 K, trgovca Česnik & Milavec 10 K, nadsvetnik dr. A. n. Irej Ferjančič 20 K in dr. Anton Švigelj 4 K, — vsi iz Ljub-

ljane; Vinko Majdič 50 K, dr. Valentin Štempihar 4 K, Ciril Pirc 10 K, Josip Weinberger, 2 K, Janko Sajovic 10 K, Mavril Mayr 20 K, Hinko Sultner 5 K, Logar & Kalan 4 K in Peter Majdič «Merkur» 10 K, — vsi iz Kranja; tajnik Jakob Draksler 2 K in Kajetan Pogučnik 2 K, — oba iz Kamnika; dr. Jak. Segula iz Novega mesta 5 K; notar dr. Franc Horvat iz Idrije 3 K; usnar Vinko Resman iz Radovljice 8 K; Viljem Polak 20 K, Ferdinand Polak 2 K, Franc Ahačič 10 K, Josip Resman 5 K, Josip Vidmar 3 K in Karl Golmajer 2 K, — vsi iz Trziča. Vsem tem plemenitim darovalcem se odbor najtopleje zahvaljuje ter prosi, da bi jim sledilo še mnogo drugih, da bo mogoče zgraditi in opremiti telovadnico z vsem potrebnim.

Slovesnost bo imelo gasilno društvo v Pirničah v nedeljo, 27. avgusta 1905. Spored: 1. Sprejema društev od treh do starih popoldne pred gasilnim doplom. 2. Blagoslovljenje gasilnega doma in orodja. 3. Vrtna veselica na Vrju v gostilnah Marije Smolč in Josipa Lavtizarja, kjer bo igrala mengiška godba in bodo peli pevci-učitelji. 4. Srečolov in šaljiva pošta. Vstopnina ni. Blagovoljne dobitke ali prispevke za dobitke sprejema odbor. — Čisti dohodek je določen v poplačilo gasilnega orodja. Na to slovesnost vabi najljubše odbor.

Goraki vodniki. O srednji odbor slov. plan. društva je sklenil gorsko vodništvo v naših planinah bolje urediti, ozir. popolniti. V to svrhu bo imenovani že prihodnjo zimo otvoril prvi tečaj za gorske vodnike, na katerem bodo priznani veščaki poučevali in vežbali mladenče, ki imajo za ta posel sposobnosti in veselje, v vseh vedah, katere mora gorski vodnik znati. Odbor se je obrnil s posebnim dopisom na razne merodajne faktorje s prošnjo, da mu sporoče imena mladenčev, ki bi se nameravali gori navedenega tečaja udeležiti, da bo odbor potem izmed njih izbral potrebno število gojencev iz raznih planinskih krajev.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 14. t. m. Prignalo se je 131 glav goveje živine, 11 telet, 37 prašičev, 112 ovac, 88 koze, 78 buš, 50 kg pšenice K 8-50, prosa K 10—, rži K 7-50, ovsa K 6-50, ajde K 7—.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori osmi tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadilo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, raz-

svetljava, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest sraje, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se bodo v gospodinjsko šolo sprejemale deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 15. julija 1905.

Sl. šolskim vodstvom

se priporoča

tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju

ki ima v zalogi

vse šolske tiskovine.

V kratkem izide v tej tiskarni za gg. učitelje jako pripraven

„Učiteljski koledar“

ki obsega tudi imenik šol in učiteljstva, stavež in zapisnik.

Za mnogobrojna naročila prosi in se udano priporoča

Iv. Pr. Lampret.

138

Zahvala.

Povodom bolezn, smrti in pogreba naše preljubljene soproge, oziroma matere, hčere in sestre, gospe

Line Lenčekove

nam je došlo toliko izrazov presrečnega sočutja, da nam ni mogoče za vse takoj po čbej se zahvaliti.

Izrekamo torej tem potom vsem onim, ki so nam v teh bridkih urah olajšali žalost, našo presrečno zahvalo zlasti se najtopleje zahvaljujemo vsem darovateljcem vencev in šopkov, kakor tudi gospostvom lovcev, pevcem in gasilcem, ki so tako ginitivo izkazali pokončni zadnjo čast

V Škofji Loki, 17. avgusta 1905.

Rodbina Lenček-Koceljčeva.

Veliko izber otroških vozičkov

od 9 kron naprej, ročnih košaric, kovčkov in razno galanterijsko in špecerijsko blago po najnižjih cenah 104-4 priporoča

Magda Rant, Kranj, pod mestom št. 14.

79-14

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialista. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Glasovir

se po nizki ceni prodaja.

Kješ pove upravnistvo «Gorenjca». 129-2

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da sem svoje trgovino z usnjem in sirovimi kožami

preselil iz hiše št. 102 v hišo št. 100. V zalogi imam usnje vsake vrste po zelo ugodnih cenah.

Za mnogobrojen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

190-2 Ivan Bedenk v Kranju.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafikar, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Zigon, trafikar, glavni trg;

Radovljici g. Oton Homann, glavni trafikar;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafikar.

Naprodaj je

mlyn

s 4 tečaji na Bledu. 128-2

Pojasnila daje Franc Cvek v Kamniku.

Več pomočnikov

in dva ali več učencev sprejme takoj Matija Ažman, mizarski mojster v Kranju. Učenci se lahko uče na stroj ali na roko. 186-2

Loterijska srečka dne 12. avgusta t. l.

Gradec: 7 34 59 33 36

Skoro popolnoma nova decimalna tehtnica

na kateri se lahko tehtja 700 kg (sistem Schember in sin, Dunaj) se radi premajhne vzdržljive teže prodaja. 185-2

Istotako se prodaja tudi omara za led (Eiskasten). F. Dolenz v Kranju.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteti: 103-60

valjični zastori (Rollbalken).

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

BOLESTNOM ZORAVLJE, SLABOMŪ JAKOST.

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo muzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija. — Denar se 121-4

posilja naprej ali s poštnim povzletjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom prbi susici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zatoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinje ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihi in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu 107, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg-Amerika

94-10

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

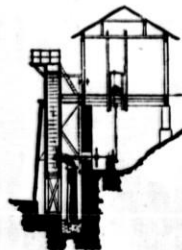
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

G. Tönnies

104-68

tovarna za stroje, železo in kovin-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-45

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo **ur, zlat-
nine in srebrnine** po najnižjih cenah.
Ceniki zastoj in poštnine prosto. Raz-
pošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znam-
ka, gl. 6-50. 114-58

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima
v zalogi tudi vse predmete te stroke
lastnega izdelka. Vodja podružnične za-
loge pohištva prve kranjske mizarске
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovani z zlato svetinjo in častnim križcem
v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-47

Naznanjam

da sem se preselil v svojo lastno hišo
št. 102, tik „Nackove“ mesarije nasproti
„Golarja“ in se priporočam za vezanje
knjig in pa popraviljanje koles.

125-8

Pavel Bizjak.

**Dobro izvežban stavbeni
ključavničarski pomočnik**

se takoj sprejme.

Dopisi z zahtevano plačo se pošljejo na
G. Bathelta v Trzinu.

118-4

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 98-7

**prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov**

Avgust Drelse

v Ljubljani.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin-
stvu svojo delavnico v iz-
delovanje vrst **oblek za**
**gospode, uradniških uni-
form, salonskih, turistov-
skih in kolesarskih oblek**

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bo-
gata zaloga angleškega, francoskega in
brnskega sukna. Naročila se izvršujejo
po najnovšem kroju točno in poceni.
Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro
in natančno mero se jamči. Špecialist
v izdelovanju frakov in salonskih oblek.
Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dež-
niki in solnčniki** najboljšega izdelka
ter se sprejemajo tudi popravila. 80-

Najnovije Bucherjeve patentirane trombe za gnojnico

priporoča 98-10

Trgovina z meša-
nim blagom Peter
Majdič „**MERKUR**“
v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za
pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe,
ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno
v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega sta-
lišča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega
jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih ku-
har:kih knjigah nenavadne opreme, in konečno varna
gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige. 10-48

Kavarna Kreuzberger

v Kranju (zvezda)

oddaja v drugo roko še naslednje časopise:
„Slovenski Narod“, „Slovenec“,
„Gorenjec“, „Škrat“, „Laibacher Zeit-
ung“, „Witzblatt“, „Interessantes
Blatt“ in „Wiener Bilder.“

Obenem naznanjam slavnemu p. n. ob-
činstvu v mestu in na deželi, da sem
začetkom avgusta prevzel
to kavarno ter se uljudno priporočam z
velespoštovanjem
134-2

Evg. Müllner.

Naj-
boljša

Naj-
cenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri

65-17

Lovrencužbolju v Kranju.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijaliteta v nevestininih baiah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

97-63

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je kajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad 119-59 ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Dobiva se povsod!

Ustje
(Česko)

JURIJ SCHICHT

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)